ZAAI NU VINGERHOEDSKRUID

Foto: GAP Photos

VAN GEWOON TOT

Het gewone vingerhoedskruid (Digitalis purpurea) bloeit zelfs op de moeilijkste plekjes in de tuin. De bloemen zitten aan een lange stengel en zijn roze of wit. Maar er zijn nog meer vingerhoedskruiden onder de zon. Bestel nu zaad van gewone en bijzondere soorten.

1 | *Digitalis purpurea.*
Onder | Een plant vormt duizenden zaden.

Als je naar de vorm van de bloemen kijkt, is het niet zo moeilijk te raden waarom de plant vingerhoedskruid heet. Ook de wetenschappelijke naam van vingerhoedskruid, *Digitalis*, is afgeleid van het Latijnse woord 'digitus', dat vinger betekent.
Vingerhoedskruid behoort tot de familie van de Scrophulariaceae. Er zijn zo'n dertig verschillende soorten. Het zacht behaarde, wintergroene blad staat in een rozet, waaruit een tot 2 meter hoge bloemstengel tevoorschijn komt. De onderste bloemen gaan het eerst open: de bloei verloopt dus van onder naar boven. De trechtervormige bloemen zijn wit, geel of roze en hebben aan de binnenkant een fraai vlekkenpatroon. Ze bevatten veel nectar en worden druk bezocht door hommels en bijen. Het is leuk om een dikke hommel in de bloem te zien wroeten, op zoek naar nectar, om vervolgens vol stuifmeel weer naar buiten te vliegen.

Veel vingerhoedskruiden kennen een tweejarige cyclus: het eerste jaar is er alleen een bladrozet, in het tweede jaar volgen de bloemen. Daarna sterft de plant af, of er wordt vanuit de basis een nieuwe rozet gevormd.
Digitalis bevat een giftige stof, digitaline, die in verdunde vorm wordt gebruikt bij hartproblemen. Een teveel van deze stof kan tot huidirritatie en zelfs tot hartritmestoornissen leiden. De hele plant is zeer giftig, pas daarom op met kinderen en gebruik bij het planten liefst handschoenen.
Omdat vingerhoedskruid van nature een bosplant is, verdraagt hij flink wat schaduw. Niet te droge, humusrijke grond heeft de voorkeur, maar ook op moeilijkere, droge plekken houdt vingerhoedskruid meestal goed stand.

Digitalis combineren

Digitalis komt het mooist tot z'n recht in natuurlijk ogende beplantingen. Omdat de plant vrij weinig ruimte inneemt,

laat hij zich goed mixen, bijvoorbeeld met akelei, jakobsladder (*Polemonium*), dagkoekoeksbloem (*Silene dioica*), judaspenning (*Lunaria annua*), de donkere ooievaarsbek (*Geranium phaeum*), hosta en het gebroken hartje (*Dicentra*). Of combineer ze met het heldere blauw van *Anchusa azurea* 'Loddon Royalist' of met *Salvia nemorosa* 'Caradonna' en *Anthriscus sylvestris* 'Ravenswing'. Als je *Digitalis* tussen planten met bolvormige bloeiwijzen zet (bijvoorbeeld *Digitalis purpurea* 'Alba' met de groenige *Angelica archangelica*), krijg je een mooi vormcontrast. Ook tussen rozen, in een heesterborder of in een bed van bodembedekkers komt vingerhoedskruid goed tot z'n recht.

Soorten en cultivars

Zoals al gezegd zijn veel vingerhoedskruiden tweejarig, maar er zijn er ook die zich gedragen als (kortlevende) vaste planten. Hieronder een overzicht van de bekendste soorten.

• *Digitalis purpurea*, het gewoon vingerhoedskruid, heeft behaard blad in grote rozetten en zaait zich rijkelijk uit. De roze bloemen zijn van binnen mooi getekend. 'Alba' is de veel voorkomende witbloeiende vorm. 'Sutton's Apricot' heeft abrikooskleurige bloemen. Bij 'Candy Mountain' hangen de roze bloemen niet, maar staan ze keurig omhoog in dikke trossen, heel opvallend. Bij 'Excelsior' zijn de bloemstengels heel lang, tot wel 2 m. De trossen zijn eztra gevuld met wat grotere bloemen, in wit en diverse tinten roze en geel, bijna horizontaal afstaand. 'Foxy', een dwergvorm van 75-90 cm hoog, is een mengsel van witte en roze tinten. *Digitalis purpurea* subsp. *heywoodii* 'Silver Cub' (60 cm hoog) heeft zilverkleurig blad en zuiverwitte bloemen.

• *Digitalis thapsi* (spaans vingerhoedskruid) is een wilde soort uit Spanje met kleine, zachtroze bloemen in een losse bloemtros. Heel subtiel en vooral mooi voor een natuurlijke tuin. Bloei 5-7, hoogte 60 cm, 7-9 per m²

• *Digitalis grandiflora*, het groot vingerhoedskruid, heeft vrij grote, zachtgele bloemen met een lichte tekening, die allemaal aan één kant van de bloemstengel zitten. In Midden- en Oost-Europa groeit deze soort langs bosranden. *D. grandiflora* is tweejarig of vast en heeft een voorkeur voor kalkrijke grond. Bloei 6-7, hoogte 75-100 cm, 5-7 per m².

• *Digitalis ferruginea*, het roestig vingerhoedskruid, heeft bloemstengels die dicht bezet zijn met kleine, donkergele, bruin geaderde bloemen. Het smalle, gladde blad staat in grote rozetten en blijft ook in de winter groen. De cultivar 'Gigantea' heeft grotere bloemen. De bloemkleur van *D. ferruginea* is misschien niet zo opvallend, maar door de strak opgaande, verticale groeiwijze is het toch een markante plant, die ook goed toepasbaar is in grote groepen. *D. ferruginea* is tweejarig of kortlevend (drie tot vier jaar) en zaait zich matig uit. Bloei 6-7, hoogte 125-150 cm, 5-7 per m².

• *Digitalis lanata*, het wollig vingerhoedskruid, heeft kleine, behaarde bloemen die van binnen lichtgeel zijn en aan de buitenkant donkerbruin. De onderste lip is bijna wit en steekt wat uit. De bloemen staan dicht op elkaar langs ➔

Boven | *Digitalis* 'Illumination Pink'.

2 | *D. purpurea* 'Foxy'.
3 | *D. grandiflora*.
4 | *D. thapsi*.

HEEL BIJZONDER

de stengel. Bloei 6-8, hoogte 60-80 cm, 5-7 per m².

• *Digitalis lutea*, geel vingerhoedskruid, heeft glanzend, donkergroen blad en vrij kleine, lichtgele bloemen. Het geel vingerhoedskruid komt in heel Europa in het wild voor en houdt van een kalkrijke bodem. Het blad is niet behaard en blijft in de winter groen. Dit is de meest 'vaste' onder de vingerhoedskruiden. Bloei 6-8, hoogte 75-100 cm, 7-9 per m².

• *Digitalis*-hybriden: er zijn diverse kruisingen tussen de soorten, die meestal tweejarig zijn. 'Glory of Roundway' heeft kleine bloemen in een aparte, licht oranjerode tint. 'Illumination Pink' (45 cm) is een prachtige, nieuwe vorm met tweekleurige bloemen: abrikoos met roze. In 2012 was dit de 'Plant of the Year' tijdens de Chelsea Flower Show. 'John Innes Tetra' (60 cm) heeft een bijzondere bronskleur. *Digitalis* 'Mertonensis' (50-75 cm) is een kruising tussen zz*D. grandiflora* en *D. purpurea*, de kleur van de grote bloemen (tot 6 cm) doet aan aardbeien denken, deze soort wordt in het Engels 'strawberry foxglove' genoemd. 'Pam's Split' en 'Serendipity' (hoogte 125-150 cm) zijn bijzonder vanwege hun 'gespleten' bloemen. Bloei 5-7, 7-9 per m². ✻

Kijk voor meer informatie over bijzondere *Digitalis* op *www.botanicnursery.co.uk*

Tekst Modeste Herwig **Beeld** MHGP/Modeste Herwig e.a.

5 | *D.* 'Mertonensis'.
6 | *D.* 'Pam's Split'.
7 | *D. purpurea* 'Excelsior'.
8 | *D. purpurea* 'Candy Mountain'.
9 | *D. purpurea* 'Sutton's Apricot'.

Foto: GAP Photos

10 | *D. purpurea* subsp. *heywoodii* 'Silver Club'.
11 | *D. ferruginea.*
12 | *D.* 'John Innes Tetra'.

RECHTER-PAGINA
13 t/m 16 | Als de zaailingen groot genoeg zijn, kunnen ze worden verspeend.
17 | Zet de planten in oktober of in het volgende voorjaar op hun definitieve plek.

Foto: GAP Photos

VERMEERDEREN

Omdat *Digitalis* kort leeft, is het de moeite waard steeds wat reserveplanten achter de hand te hebben. Gelukkig zorgen de meeste soorten zelf voor voldoende zaailingen, die je gemakkelijk op de gewenste plek kunt zetten. Per plant worden na de bloei duizenden zaden gevormd, die voor veel nageslacht zorgen (soms wat te veel van het goede). Een teveel aan zaailingen is heel eenvoudig weg te wieden. Of knip de bloemstengels na de bloei af om zaadvorming te voorkomen. Planten die zijn teruggeknipt, bloeien vaak nog een tweede keer. Ook worden er dan meestal nieuwe bladrozetten gevormd, die het volgende jaar bloeien. Je kunt ook zelf vingerhoedskruid zaaien in een tray of pot gevuld met matig vochtige zaaigrond. De beste tijd om te zaaien is juli-augustus. Als je het fijne zaad eerst mengt met wat zilverzand, kun je beter zien waar je zaait. Dek het zaad niet af. Na vijf tot zeven weken zal het kiemen. Plant de zaailingen in oktober of in het volgende voorjaar op de definitieve plek uit en houd daarbij een tussenruimte aan van 20 tot 25 cm. De jonge planten zijn prima winterhard en bloeien in het tweede jaar.

Foto: GAP Photos

ZAAD BESTELLEN

Van de volgende vingerhoedskruiden kun je nu zaad bestellen:

1 *D. purpurea* (mengsel)
2 *D. purpurea* 'Foxy'
3 *D. grandiflora*
4 *D. thapsi*
5 *D.* 'Mertonensis'
6 *D.* 'Pam's Split'
7 *D. purpurea* 'Excelsior'
8 *D. purpurea* 'Candy Mountain'
9 *D. purpurea* 'Sutton's Apricot'
10 *D. purpurea* subsp. *heywoodii* 'Silver Club'
11 *D. ferruginea*
12 *D.* 'John Innes Tetra'

De zaden kosten € 2,95 per zakje (inclusief verzendkosten). Maak het totale bedrag over naar Speciale Zaden te Amerongen, rekeningnummer NL32 RABO 0128086718. Vermeld behalve de gewenste zaadnummers ook het nummer van Groei & Bloei (8). Attentie: vermeld bij de bestelling altijd je huisnummer + postcode en stuur tegelijkertijd een mail naar *zaaien@groei.nl*, met vermelding van de bestelling, volledige naam en adres. Meer zaden bestellen via Groei & Bloei? Ga naar *www.groei.nl.*